BENTE HOLMVANG
JENNY SVEEN HOVDA
KRISTINE M. MADSEN
RUNE NORDENGEN
HARALD SOMMERSTAD

Immaterialrett

i et nøtteskall

2. UTGAVE

GYLDENDAL

BENTE HOLMVANG, JENNY SVEEN HOVDA,
KRISTINE M. MADSEN, RUNE NORDENGEN
OG HARALD SOMMERSTAD

IMMATERIALRETT

I ET NØTTESKALL

GYLDENDAL

© Gyldendal Norsk Forlag AS 2021
2. utgave, 1. opplag 2021

ISBN 978-82-05-54898-5

Omslagsdesign: Kristin Berg Johnsen
Sats: Type-it AS, Trondheim 2021
Brødtekst: Minion 10/14,5 pkt

Alle henvendelser om boken kan rettes til
Gyldendal Akademisk
Postboks 6730 St. Olavs plass
0130 Oslo

www.gyldendal.no/akademisk
akademisk@gyldendal.no

Det må ikke kopieres fra denne boken i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Forord

Denne boken er en oppdatert utgave av boken som kom i 2014. Den er fortsatt ment som en elementær oversikt over immaterialretten. Immaterialretten omfatter kompliserte og til dels forskjellige juridiske fagfelt, som opphavsrett, foretaksnavn- og varemerkerett, designrett og patentrett. I tillegg har vi valgt å skrive litt om den nye loven om vern av forretningshemmeligheter som trådte i kraft 1. januar 2021, domenenavn og markedsrettens vern av produkter.

Formålet med boken er å gi studenter og praktikere innen både jus og økonomiske fag en viss oversikt over feltet. Boken dekker ikke læringskravene ved masterstudiet i rettsvitenskap, og vi henviser leserne til litteraturlisten for videre studier.

Boken er skrevet av noen av advokatene i Bull & Cos immaterialrettsgruppe. Bente Holmvang har skrevet om markedsføringslovens regler om produktetterlikning, Jenny Sveen Hovda om design, håndheving og forvaltning av immaterielle rettigheter og Rune Nordengen om patent og forretningshemmeligheter. Han har også oppdatert kapitlet om varemerker og andre kjennetegn. Kristine M. Madsen, som i den tidligere utgaven av boken skrev om varemerker og andre kjennetegn samt innlednings- og

avslutningskapitlet, har sluttet i Bull & Co, men har raust latt oss benytte og bearbeide hennes tekst, og mye er gjenbrukt. Harald Sommerstad har sluttet i Bull & Co og har begynt i Arkivverket, men er fortsatt med på laget og har skrevet om opphavsrett og klarering av rett til bruk. Vår kollega Tom Eilertsen har bidratt med gjennomlesning av enkelte kapitler og verdifulle kommentarer, og Hilde Langerud har bistått med å holde orden på manus i ulike versjoner. Vi takker dem så mye for hjelpen.

Vi håper våre lesere får utbytte av dette lille nøtteskallet om våre fagfelt. For vår egen del har skriveprosessen i seg selv vært lærerik, til tross for at vi arbeider med fagene hver dag. Det sies at den som tror han er utlært og ferdig, ikke er utlært, men ferdig.

Oslo, mars 2021

Bente Holmvang, Jenny Sveen Hovda, Kristine M. Madsen,
Rune Nordengen og Harald Sommerstad

Innhold

FORORD 5

KAPITTEL 1 INNLEDNING 15
1.1 Hva er immaterialrett? 15
1.2 Hvordan er immaterialretten inndelt? 18
1.3 Internasjonalt samarbeid 19
1.4 Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettigheter .. 21
1.4.1 Patentstyret 22
1.4.2 Klagenemnda 22
1.5 Kilder og tips til videre lesning 24

KAPITTEL 2 OPPHAVSRETT 25
2.1 Hva er opphavsrett? 25
2.2 Opphavsretten har ingen formkrav 26
2.3 Historikk 27
2.4 Åndsverklovens formål 28
2.5 Hvem og hva er beskyttet av opphavsrett? 29
2.5.1 Vilkårene for at noe er et åndsverk 31
2.5.2 Særlig om originalitetskravet og begrepet verkshøyde 34
2.6 Hva slags rettigheter får den som har opphavsrett? 40
2.6.1 Beskyttelsens omfang – de økonomiske rettigheter 41
2.7 Hvor lenge varer retten? Vernetid 44
2.8 Beskyttelsens omfang – den ideelle retten 46

2.8.1 Nektelsesretten 47
2.8.2 Klassikervernet 47
2.9 Åndsverk med flere opphavere 47
2.9.1 Bearbeidelser mv. 47
2.9.2 Samleverk 48
2.9.3 Fellesverk 49
2.9.4 Sammensatte verk 49
2.10 Enkelte offentlige dokumenter er uten vern etter åndsverkloven 50
2.11 Nærstående rettigheter – andre rettighetshavere som ikke er opphavere 51
2.11.1 Utøvende kunstnere 52
2.11.2 Hva slags vern nyter utøvende kunstnere? 54
2.11.3 Hvem er produsent etter åndsverkloven? 55
2.11.4 Hva slags vern nyter produsenten? 55
2.11.5 Vernetid for utøvende kunstner og produsent . . . 56
2.11.6 Vederlag for offentlig fremføring og overføring til allmennheten av lydopptak – § 21(Gramobestemmelsen) 58
2.11.7 Kringkastingsforetakets rettigheter 60
2.11.8 Vern av fotografisk bilde 60
2.11.9 Rett til eget bilde – en personvernregel 62
2.11.10 Vern av databaser 64
2.12 Avgrensning av opphavsretten og forvaltning av rettigheter ved avtalelisens mv. 65
2.12.1 Tretrinnstesten – det internasjonale rammeverk . 68
2.12.2 Fribruksreglene 69
2.12.3 Eksemplarfremstilling til privat bruk 69
2.12.4 Sitatregelen 72
2.12.5 Tilfeldig eller underordnet medtakelse av et verk . 75
2.12.6 Tvangslisenser 76
2.12.7 Avtalelisens 77
2.12.8 Konsumpsjonsbestemmelsene 81
2.12.9 Konsumpsjon av opphavers enerett til spredning . 82
2.12.10 Konsumpsjon av opphavers enerett til visning . . . 82
2.13 Opphavsrettens overgang mv. 83
2.13.1 Overdragelse ved avtale 83
2.13.2 Spesialitetsprinsippet 85
2.13.3 Endringer og videreoverdragelse 85
2.13.4 Rett til rimelig vederlag 86
2.13.5 Avregning og kontroll 87
2.13.6 Overdragelse i ansettelsesforhold 88

2.13.7 Kontraktstolkningsregler for avtaler om filmverk, fremføring og overføring og forlagsavtaler 89
2.13.8 Opphavsrettens overgang ved arv 91
2.13.9 Opphavsretten og formuesforholdet mellom ektefeller 91
2.13.10 Utlegg og annen tvangsforfølgning 92
2.14 Straff og erstatning 92
2.15 Særlig om bruk av verk på internett 93
2.15.1 Opphavsretten i en digital tidsalder 93
2.15.2 Håndhevingsregler på internett 95
2.15.3 Lenking på internett 95
2.16 Bestemmelser til vern for tekniske beskyttelsessystemer og elektronisk rettighetsinformasjon 96
2.17 Forskjellige bestemmelser 97
2.18 Åndsverklovens anvendelsesområde 97

KAPITTEL 3 VAREMERKER OG ANDRE KJENNETEGN 99
3.1 Varemerker og andre kjennetegn 99
3.2 Norsk varemerkerett og forholdet til internasjonal rett ... 102
3.3 Hvordan rett til varemerker oppstår 104
3.4 Felles krav til varemerker 106
3.5 Nærmere om innarbeidelse 110
3.6 Nærmere om registrering 112
3.7 Varemerkets innehaver og overdragelser 115
3.8 Varemerkerettens varighet og opphør 116
3.9 Nærmere om varemerkerettens innhold 116
3.9.1 Sterke og svake varemerker, ubeskyttede elementer 116
3.9.2 Eneretten og dens utstrekning 117
3.10 Krenkelser av eneretten 120
3.11 Rettsmidler ved krenkelser 123
3.11.1 Søksmål 123
3.11.2 Tollforføyning – grensekontroll 124
3.11.3 Midlertidig forføyning 125
3.11.4 Sanksjoner ved krenkelser 126
3.12 Overprøving, ugyldighet og sletting 127
3.13 Foretaksnavn 128
3.13.1 Registrering og bruk 128
3.13.2 Eneretten og behandling av kollisjonstilfeller 130
3.13.3 Overdragelse 132
3.14 Domenenavn 132
3.14.1 Søknad og registrering 133
3.14.2 Kollisjonstilfeller og særskilt tvisteløsning 134

KAPITTEL 4 DESIGNRETT 135
4.1 Innledning 135
4.2 Forholdet til annen lovgivning 136
4.3 Gjenstand for vern 136
4.3.1 Form og utseende 136
4.3.2 Ikke vern for teknisk funksjon 138
4.4 Hvilken rett gir vernet? 140
4.4.1 Enerett 140
4.4.2 Enerettens grenser mot allmennhetens rettigheter 140
4.5 Vilkår for vern 141
4.5.1 Designen må være ny 141
4.5.2 Individuell karakter 141
4.5.3 Designen må ikke stride mot andres rettigheter eller offentlige interesser 143
4.6 Vern oppnås ved registrering 143
4.6.1 Designeren kan søke registrering 143
4.6.2 Registrering i Norge 144
4.6.3 Internasjonal registrering 145
4.7 Hvem som forvalter vernet 145
4.8 Sanksjoner mot krenkelse av designrett 146

KAPITTEL 5 PATENT 148
5.1 Innledning 148
5.2 Patentrettens bakgrunn og formål 148
5.3 Hva kan patenteres? 149
5.4 Hva er en oppfinnelse? 150
5.5 Dataprogrammer 152
5.6 Oppfinnelser som ikke er patenterbare 152
5.6.1 Oppfinnelser hvis kommersielle utnyttelse av oppfinnelsen ville stride mot «offentlig orden og moral» 153
5.6.2 Patent på plantesorter eller dyreraser 154
5.6.3 Biologiske fremgangsmåter for fremstilling av planter eller dyr 154
5.6.4 Fremgangsmåter for kirurgisk behandling, terapi eller diagnostisering 154
5.7 Patentlovens vilkår for patent 155
5.7.1 Nyhet 155
5.7.2 Fagpersonen 156
5.7.3 Oppfinnelseshøyde 157

5.7.4 Hva er kjent før patentsøknadens innvilgelsesdag? 160
5.7.5 Åpenbart misbruk 162
5.7.6 Utstilling 163
5.8 Patentsøknaden 163
5.8.1 Patentsøknaden og dens innhold 163
5.8.2 Beskrivelse av oppfinnelsen 164
5.8.3 Patentkrav 165
5.8.4 Tegninger 167
5.8.5 Sammendraget 167
5.8.6 Eier av patent 167
5.9 Endringer i søknaden 168
5.9.1 Endring etter at søker er underrettet om at patent vil bli meddelt 169
5.10 Endring etter meddelt patent 169
5.11 Behandlingen hos Patentstyret 169
5.12 Internasjonale aspekter av patentsystemet 170
5.13 Finnes det noe som heter «verdenspatent»? 171
5.14 Internasjonal videreføring av patent – PCT-systemet 171
5.15 Den europeiske patentkonvensjonen (EPC) 172
5.16 EU-patent og patentdomstol 173
5.17 Patentrettens varighet 174
5.18 Hva hvis patentsøker ikke får meddelt patent? 174
5.19 Adgang for tredjemann til å klage og reise søksmål for å få kjent et meddelt patent ugyldig 174
5.19.1 Innsigelse 174
5.19.2 Angrep på et patent etter at fristen for innsigelse er utløpt 175
5.19.3 Administrativ overprøving 176
5.20 Søksmål 176
5.20.1 Domstolsbehandling 176
5.20.2 Overprøving av EPOs organer 177
5.21 Patentrettens omfang 178
5.22 Unntak fra eneretten 179
5.23 Reservedeler 181
5.24 Forbenyttelse 181
5.25 Krenkelse av et patent 182
5.25.1 Hva må til for at det skal foreligge en krenkelse? . . 182
5.25.2 Ekvivalenslæren 183
5.25.3 Sanksjoner mot krenkelse av patent 184
5.25.4 Forbud mot fortsatt inngrep 184
5.25.5 Erstatning 184

5.25.6 Straff 186
5.25.7 Litt rundt domstolsprosessen ved krenkelse 186
5.26 Retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere 187

KAPITTEL 6 MARKEDSFØRINGSLOVENS ETTERLIKNINGSVERN 190
6.1 Innledning 190
6.2 Grensen mot annen lovbeskyttelse mot etterlikning 191
6.3 Forbudet mot etterlikning av annens produkt 192
6.4 Hva kan gis vern mot etterlikning? 193
6.5 Hvem retter forbudet mot etterlikning seg mot? 193
6.6 Når foreligger ulovlig etterlikning? 194
6.6.1 Forvekslingsfare 198
6.7 Markedsføringsloven § 25 – supplerende vern mot produktetterlikning 201
6.8 Håndhevelse og sanksjonsmuliheter 205

KAPITTEL 7 FORRETNINGSHEMMELIGHETER OG KNOWHOW 207
7.1 Innledning 207
7.2 Hva er forretningshemmeligheter? 208
7.3 Nærmere om forretningshemmeligheter 209
7.3.1 Vilkåret om at opplysningene må være hemmelige 209
7.3.2 Forretningshemmelighetene må ha kommersiell verdi fordi de er hemmelige 210
7.3.3 Virksomheten må ha utført rimelig aktivitet for å bevare hemmeligheten 211
7.4 Inngrep i en forretningshemmelighet 212
7.4.1 Handlinger som gjør inngrep 212
7.4.2 Varer som utgjør inngrep 213
7.5 Håndheving 214
7.5.1 Forbud mot eller vilkår for bruk av forretningshemmelighet 214
7.5.2 Fortsatt bruk mot rimelig vederlag 215
7.5.3 Vederlag og erstatning 216
7.5.4 Straff 216
7.6 Hvordan sikre forretningshemmeligheter og knowhow? .. 217

KAPITTEL 8 KLARERING AV RETTIGHETER 219
8.1 Innledning 219
8.2 Hvordan fungerer rettighetsklarering i praksis? 219
8.2.1 Rettigheter forvaltes ofte av andre enn de som har skapt dem 220
8.2.2 Symboler 220
8.3 Bruk av varemerke, design og patent 221
8.4 Bruk av fotografi og illustrasjoner 221
8.4.1 Bilder 221
8.4.2 Databaser med bilder og liknende 222
8.5 Bruk av filmverk 222
8.6 Kart 222
8.7 Musikk 223
8.7.1 Noter 223
8.7.2 Innspilling av musikk 223
8.7.3 Bruk av innspilt musikk 223
8.7.4 Bruk av musikk i reklame/spillefilm/spill 223
8.7.4.1 Bruk av musikk ved offentlige konserter/festivaler 224
8.7.4.2 Internettside/ventemusikk 224
8.8 Creative Commons 225
8.9 Enkelte organisasjoner forvalter begrensede rettigheter .. 225
8.9.1 BONO 225
8.9.2 Gramo 226
8.9.3 TONO/NCB 226
8.9.4 Kopinor 227
8.9.5 Norwaco 227

KAPITTEL 9 HÅNDHEVING AV IMMATERIELLE RETTIGHETER 228
9.1 Innledning 228
9.2 Forbud mot inngrep 229
9.3 Informasjon om dommen 230
9.4 Tiltak for å hindre nye inngrep 231
9.5 Tillatelse til utnyttelse 232
9.6 Vederlag og erstatning 233
9.7 Straff 235

VEDLEGG 237
LITTERATUR 250
LOVER 252
DOMMER 260

KAPITTEL 1

Innledning

1.1 Hva er immaterialrett?

Samfunnsutviklingen avhenger av vår skapende innsats. «Immaterialrett» er betegnelsen på den delen av privatretten som beskytter resultatene av denne innsatsen. Immaterialretten omfatter kun rettigheter til resultater av åndsinnsats – en menneskelig kreativ frembringelse – som så har materialisert seg i en eller annen form. Absolutt alle former for immaterielle rettigheter har en kreativ idé som utgangspunkt. Derfor er den engelske betegnelsen «Intellectual Property Rights» – IPR – så treffende. Forkortelsen brukes også ofte i Norge.

«Immaterielle verdier» er et samlebegrep for alle verdier som i utgangspunktet ikke er *fysiske*. Immaterialretten etablerer rettigheter til resultater av skapende innsats. Dette er samfunnets måte å anerkjenne innsatsen og gi incentiv til videre utvikling på ved at den som skaper noe, får rett til å utnytte resultatet og til å tjene penger på det. Premien er en nærmere bestemt enerett til utnyttelse, og enerettens utstrekning er basert på en avveining mellom den kreative innsatsens betydning og allmennhetens interesser, både i tid og rom.

Videre er det som hovedregel alltid tillatt med privat bruk, det vil si at selv et legemiddelpatent kan brukes som grunnlag for eksperimenter hjemme ved kjøkkenbenken.

Vi står altså overfor et rettsområde som samlet sett er basert på de samme prinsippene, men det er likevel store forskjeller på rettsvernsakter og verneregimer på de ulike underområdene.

Det ligger dypt forankret i den menneskelige natur at vi har et eierskapsforhold til våre åndelige frembringelser. Beskyldninger om plagiat er kjent helt tilbake til antikken, men selve immaterialretten sprang ut fra ulike handelsprivilegier som oppsto i blant annet Venezia på 1400-tallet. Den mer allmenne rettsutviklingen fant sted senere, blant annet i England med Statute of Monopolies fra 1624, som kan sies å være en forløper for dagens patentrett, og Statute of Anne fra 1709, som gjaldt opphavsrett. Det var imidlertid først etter den industrielle revolusjon utviklingen av immaterialretten skjøt fart, på grunn av de muligheter for reproduksjon som industrialiseringen medførte.

Det er en relativt utbredt myte at man kan få vern for å være først ute med en idé. Det er faktisk først når ideen har materialisert seg i et nærmere definert beskyttbart resultat at det immaterialrettslige vernet oppstår. Ideer er altså i utgangspunktet fri.

Svært ofte blir ideen gjennom en utviklingsprosess materialisert i et produkt som kan inneholde en rekke forskjellige immaterielle rettigheter. Eksempler på immaterialrettslig beskyttbare resultater kan være alle former for teknologi, produkter, tjenester, tekster, produktformer, metoder og fremgangsmåter, produksjonsprosesser, design, programvare, produkt- og tjenestenavn, bilder og tekniske oppfinnelser.

Smarttelefonen er et godt eksempel på et immaterialrettslig sammensatt produkt. En smarttelefon inneholder alle kategorier av immaterielle rettigheter. Den er proppfull av opphavsrettigheter, patenter, varemerker, foretaksnavn, design, andre pro-

duktrettigheter, knowhow og forretningshemmeligheter. For det første er den produsert for en produsent som for eksempel Apple – et foretaksnavn og et varemerke. Dernest har den et eget navn – som for eksempel iPhone. Videre er som regel deler av teknologien patentert og utseendet designregistrert. I tillegg finnes det en mengde varemerker, for eksempel til de ulike små ikonene på skjermen, og opphavsrettigheter, som for eksempel til all programvaren og dokumentasjonen.

Grensen mellom de ulike rettighetene kan være svært vanskelig å trekke, og det trengs både programmerere og patentingeniører i tillegg til jurister for å gjennomføre en analyse av rettighetene i en smarttelefon.

En smarttelefon er også basert på knowhow og forretningshemmeligheter, men slike rettigheter er gjerne hemmeligholdt og fremkommer ikke direkte ved en analyse av selve smarttelefonen.

Immaterielle rettigheter er i utgangspunktet personlige, det vil si at de oppstår hos den eller de som skaper noe. Virksomheter har ikke skapende kraft i seg selv – det er det bare mennesker som har –, men om man skaper noe som ansatt i en virksomhet, kan arbeidsgiver, enten i kraft av arbeidsavtalen eller gjennom å benytte en lovfestet fortrinnsrett til ansattes oppfinnelser, få retten til å utnytte den ansattes resultater i virksomheten.

Når vi først bruker Apple som eksempel, kan det nevnes at selskapet Apple Inc. bare i Norge har registrert mange hundre varemerker, i tillegg til design- og patentregistreringer. Nye produkter og merker beskyttes løpende gjennom nye registreringer. Siste registreringer i henhold til Patentstyrets database per februar 2021 er søknad om registrering av design for en smartklokke, samt at det også er søkt registrert en rekke nye varemerker i Norge.

Det er klart at immaterielle rettigheter kan dreie seg om

enorme verdier, og de fleste selskaper innenfor vare- og tjenestehandelen består i dag hovedsakelig av immaterielle verdier.

1.2 Hvordan er immaterialretten inndelt?

Det er flere immaterialrettslover, som i utgangspunktet beskytter hver sin emneverden, men det er overlappende vern i flere tilfeller. Immaterialretten er inndelt etter emner i de ulike lovene: Opphavsretten gjelder innenfor det litterære og kunstneriske området, patentretten og designretten gjelder vitenskap, teknikk og industriell formgivning, mens varemerker og andre forretningskjennetegn beskyttes gjennom kjennetegnsretten. I tillegg har vi lover om vern av kretsmønster og planteforedlerrett, men de vil ikke bli gjennomgått i denne boken.

Vi har også regler om god forretningsskikk, som forbyr snylting på andres innsats ved nærgående produktetterlikninger m.m. i markedsføringsloven. Disse reglene regnes ofte systematisk med til konkurranseretten, men de har så stor betydning for immaterialrettsområdet at de også vil bli behandlet her.

Det er klare fellestrekk mellom de enkelte immaterialrettslovene. Sterkt forenklet kan man si at de bygger på samme grunnkonstruksjon, i og med at de alle innebærer at den som presterer en viss skapende innsats, får en viss enerett til resultatet av innsatsen innenfor et visst territorium og for en viss tid, i større eller mindre grad avgrenset mot allmennhetens rett til å benytte resultatet. Enerettsposisjonen varierer således i tid og rom, så å si gradert ut fra hvilken «verdi» samfunnet setter på den skapende innsatsen.

De enkelte immaterialrettslovene er ikke gjensidig utelukkende, men til en viss grad overlappende. Det vil si at man kan nyte vern for samme rettsgode etter mer enn én lov.

1.3 Internasjonalt samarbeid

Immaterialretten har vært gjenstand for internasjonalt samarbeid siden 1800-tallet, og vi har flere internasjonale konvensjoner på området. I den senere tid er det FN, WIPO (World Intellectual Property Organization), WTO (World Trade Organization) og EU som har vært drivende krefter i det internasjonale samarbeidet.

De viktigste internasjonale konvensjonene er:

- Bernkonvensjonen om beskyttelse av opphavsrett til litterære og kunstneriske verk, som ble vedtatt i Bern i 1886. Den har siden vært gjenstand for flere internasjonale revisjoner. Det er per oktober 2020 179 stater som er tilsluttet konvensjonen. De land som har tiltrådt én eller flere av konvensjonens tekster, danner den såkalte Bernunionen til beskyttelse av litterære og kunstneriske verk. Unionen administreres av WIPO. Norge sluttet seg til unionen i 1896 og har tiltrådt alle senere tekster.

  – Bernkonvensjonens hovedprinsipp er nasjonal behandling. Det vil si at ethvert verk som er hjemmehørende i et unionsland, skal ha den samme beskyttelse i ethvert annet unionsland som dette landet gir sine egne borgeres verk. Fra dette prinsippet gjelder noen få unntak om såkalt materiell resiprositet, det vil si at man ikke beskytter et verk bedre enn verket ville vært beskyttet i sitt hjemland.

  – Bernkonvensjonen inneholder også såkalte minimumsrettigheter som et verk fra et unionsland skal ha i hele unionen, uavhengig av om det enkelte land tilbyr slikt vern til sine borgeres verk. Unionslandene ønsker stort sett å unngå at deres borgeres verk vernes dårligere enn utenlandske borgeres verk, og de harmoniserer derfor sin interne lovgiv-

ning opp på Bernkonvensjonens nivå. Minimumskravene er i de senere konvensjonstekstene blitt ganske strenge og gir mindre spillerom for de nasjonale lovgivere.

- Pariskonvensjonen er en internasjonal avtale om industrielt rettsvern, det vil si patent-, varemerke- og designrettigheter, vedtatt 20. mars 1883. Også Pariskonvensjonslandene utgjør en union, bestående av per oktober 2020 177 medlemsland, inkludert Norge. Hovedprinsippet i konvensjonen er at borgere i et unionsland skal ha samme adgang til å erverve patent-, varemerke- og designrettigheter i de andre unionslandene som unionslandets egne borgere, på samme vilkår. Den som har inngitt søknad om slike rettigheter i et unionsland, har videre en prioritetsfrist på tolv måneder for patenter og seks måneder for varemerker og design i andre unionsland, slik at disse søknadene bedømmes ut fra situasjonen da den første søknaden ble inngitt.

- TRIPS-avtalen (The Agreement on Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights) er en internasjonal handelsavtale fra 1994 om ulike handelsrelaterte sider av immaterialretten. TRIPS-avtalen omfatter cirka 150 stater og gjelder opphavsretten med nærstående rettigheter, patentretten, designretten, kretsmønsterretten, kjennetegnsretten og beskyttelse av forretningshemmeligheter. Avtalen ble etablert i forbindelse med at handelsavtalesystemet GATT (General Agreement on Tariffs and Trade) ble avløst av WTO. De viktigste avtalepunktene er regler om at borgerne i alle tilsluttede land skal ha rettigheter som bestemt i Bern- og Pariskonvensjonene uten hensyn til om de landene det gjelder, er bundet av disse, og TRIPS-avtalen har inkorporert de fleste av bestemmelsene i disse konvensjonene. Viktige avtalepunkter er også regler om